

- I Ut nullus audeat praerbyteram ducere in coniugio.
- II Item de diacona.
- III Item de monacha quamdiu ancilla appellant.
- IIII Item de comatre spiritali.
- V Item de fratre uxorem.
- VI Item de nepote.
- VII Item de oberca aut nuru.
- VIII Item de con. sabrina.
- IX Item de probria cognatione uel quam cognatur habuit.
- X Ut uiduam nemo furc & in uxorem.
- XI Item ut uirginem nemo furc & in uxorem.
- XII De aruspibus uel incantatoribus seu philacteria.
- XIII De preceptis ecclesiae obseruandum.
- XIIII De adriano filio exhilarati.
- XV De ephiphania diacona.
- XVI Ut nullus audeat eis assensu tribuere.
- XVII De coma clericis non relaxandum.

TITULI
 EXPLICIT ~~CAP~~ CAN sequenti volumis

INCIPIVNT
 ECCLESIASTICAE REGULE
 SCORUM APOSTOLORUM,
 PROLATAE PER CLEMENTEM
 ECCLESIAE ROMANAE
 PONTIFICEM. QUAE EX GRECIS
 EXEMPLARIBUS IN ORDINE

PRIMO PONUNTUR. QUIBUS
QUAM PLURIMUM QUIDEM
CONSENSUM NON PREBUERE
FACILE. ET TAMEN POSTEA
QUEDAM CONSTITUTA PONTI-
FICUM EX IPRISIS CANONIBUS
ADSUMPTAE SSE UIDENTUR ✓

INCIPIUNT CANONES APOSTOLICI ✓
DE ORDINATIONE EPISCOPI ✓

I EPISCOPUS ADUOBUS
AUT TRIBUS EPISCOPIB. ORDINETUR ✓

DE ordinatione praesbiterorum, & diaconoru,
uel ceterorum.

II PRB. ab uno epō ordinetur, & diaconus,
& reliqui clerici; ^{+ tituly} Nihil aliud in sacrificio,
praeter quod dñr statuit offerendum ✓

III Siquis ep̄ aut prb̄, praeter ordinationem dñi,
alia quaedam in sacrificio offerat super altare,
Id. est, aut mel, aut lac, aut proquino ficera
& confecta quaedam, aut uolatilia ~~aut uolatilia~~
aliqua, aut legumina, contra constitutionem
dñi faciens; congruo tempore deponatur; ^{+ tituly} Quae
species ad altare, non ad sacrificio, sed ad bene-
dictionem simplicem debeant exhiberi.

III Offerri non liceat aliquid ad altare, praeter nouas spicas,
& uuas, & oleum ad luminaria, & thimiam. id est
incensum, tempore quo sc̄a celebratur oblatio ✓

QUOD EX QUAE IN ECCLESIIIS OFFERRI
NON POSSUNT AD DOMOS SACER
DOTOUM A FIDELIBUS DEFERANTUR.

V **R**eliqua poma omnia ad domum . primitiae ep̄o & praesbiteris
dirigantur nec offerantur in altari; Certum ē autē
quod episcopus & praesbiteri diuidant . & diaconis &
reliquis clericis: **UT EP̄S AUT PR̄BT UXOREM
SUAM QUAE DE BEITCAS IE RECERE:**

+ VI **E**p̄s aut pr̄bt uxorem . : **NON RELINQUAT**
propriam nequaquam suboptentu relegionis abiciat;
si uero reierit . excommunicatur sed si per se uoluerit
deiciatur. **UT SACERDOTES ET MINISTRI
ALTARIS SAECULARIBUS CURIS ABSTINANT**

VII **E**p̄s aut pr̄bt aut diaconus nequaquam seculares curas
adsumat . sin aliter deiciatur . **QUO TEMPORE
PASCHA CAELEBRATUR.**

VIII **S**iquis ep̄s aut pr̄bt aut diaconus sc̄mpasche diem ante uer
nale aequinoctium cum iudaeis celebrauerit . abiciatur;
**QUOD MINISTRI ALTARIS OBLATIONE
CAELEBRATA DEBEANT COMMUNICARE**

VIII **S**iquis ep̄s aut pr̄bt aut diaconus uel quilibet ex sacerdotali
cathalogo facta oblatione . si communicauerit aut causam
dicat . ut si rationabilis fuerit ueniam consequatur . aut
sinondixerit communionem priuetur . Tamquam qui populo
causa lesionis extiterit . Dant suspicionem de eo qui sacri
cauit quod recte non obtulerit. **QUOD FIDELIS
EXCI IN GREDIENTES ECCLESIAM**

COMMUNICARE DEBENT

X Omnes fideles qui ingrediuntur ecclesiam & scripturas
audiunt. si autem perseverant in oratione. nec sciam com-
munionem percipiunt uelut inquietudines ecclesiae
commouentes. conuenit communionem priuari.

QUOD CUM EXCOMMUNICATIS NON SIT ORANDUM

XI Siquis cum excommunicato salum in domo simul orauerit
iste communionem priuetur. QUOD CUM DAMNATIS
CLERICIS NON SIT ORANDUM

XII Siquis cum damnato clerico ueluti cum clerico simul
orauerit. iste damnetur. UT NULLUS
FIDELIUM PRÆTER COMMENDA-
TIAS SUSCIPIATUR EPISTOLAS.

XIII Siquis clericus aut laicus a communionem suspensus. seu
communicans ad aliam properet & ciuitatem. & suscipiatur
preter commendaticias litteras. & qui suscipiunt
& qui suscipiunt est communionem priuentur. Excom-
municato uero proteletur ipsa correptio. tamquam qui
mentitus sit ecclesiam seduxerit. UT AB EPISCOPIS
ALIENA PARROECIA MINIME PUAUATUR

XIII. Episcopo non licere alienam parroeciam propria relicta
per uadere. licet cogatur a plurimis. nisi forte quis eum
rationabilis causa compellat. Tamquam qui possit ibidem
constitutus plus lucri conferre. & in causa re legionis aliquid
profecto prospicere; & hoc non a semet ipso per temet
sed multorum episcoporum iudicio & maxima supplicatione
perficat. UT CLERICI PROPRIAS
ECCLESIAS NON RELINQUANT

XV Siquis p̄b̄t̄ aut diaconus aut quilibet de numero clericorū
relinquens propriam parroeciā pergat ad alienā.
& omnino demigrans p̄ter ep̄i sui conscientiam in aliena
parroecia commoretur. Hunc ulterius ministrare non
patimur. precipue si uocatus ab ep̄o redire contempserit.
In sua inquietudine per seuerans; uerumtamen tamquam
laicus ibi communicet; **UT EP̄S QUI CLERICOS
ALIERIUS SUSCEPERIT COM
MUNIONE PRIUETUR.**

XVI Ep̄s uero apud quem memoratus esse confiterit. si contra
eos decretam cessationem pronihilo rep̄tant tamquam
clericos forte susciperit. uelut magister inquietudinis
communione priuetur. **QUOD BICAMINON
ADMITTANTUR AD CLERUM.**

XVII Siquis post baptismā secundi^s fuerit nuptiis copulatur.
aut concubinam habuerit. non potest esse ep̄s. aut
p̄b̄t̄. aut diaconus. aut pror^sus ex numero eorum qui
ministerio sacro deseruiunt. **QUOD IS QUI
UIDUAM UEL EIECTAM AUT MERE
TRICEM ACCEPERIT N̄ ADMITTATUR.**

XVIII Siquis uiduam & eiectam acceperit aut meretricem
aut ancillam uel aliquam de his que publicis spectaculis
mancipantur. non potest esse ep̄s. aut p̄b̄t̄. aut diaconus.
aut ex eo numero qui ministerio sacro deseruiunt.
**QUI DUAS SORORES HABUERIT
NON ADMITTATUR AD CLERUM.**

XVIII Quidam in coniugium sorores acceperit uel filiam

patri clericus esse non poterit. CLERICUM

FIDEIUSOREM ESSE NON POSSE

XX. Clericus fide iurionibus interuent abiciatur.
 quod hi qui non sponte eunuchi-
 zati sunt suscipiantur ad clericum

XXI. Eunuchus si per insidias hominum factus est uel si imper-
 fectione eius sunt amputata uirilia uel si ita natus est.
 & est dignus. efficiatur episcopus. UT IS QUI SE EUNU-
 CHIZAUIT CLERICUS NON FIAT

XXII. Siquis abscedit semetipsum. id est si quis amputauit sibi uirilia
 non fiat clericus. quia si uis homicida est & de conditione
 inimicus. UT CLERICUS QUI SE EUNUCHI-
 ZAUIT ABICIATUR A CLERO

XXIII. Siquis cum clericus fuerit abscederit semetipsum omnino
 damnetur quia si uis homicida. UT LAICUS QUI SE
 EUNUCHIZAUIT TRIBUS ANNIS
 COMMUNIONE PRIUETUR

XXIII. Laicus semetipsum abscedens annis tribus communione priuetur.
 quia si ueritate insidiator exstat. quod episcopus aut
 presbiter aut diaconus si pro criminibus
 DAMNATI FUERINT MINIME COMMUNIONE PRIUENTUR

XXV. Episcopus aut presbiter aut diaconus qui in fornicatione aut per iurio-
 aut furto captus est. deponatur. Non tamen communione
 priuetur; Dicit enim scriptura. non uindicabit dominus bis in idipsum.
 SIMILITER ET RELIQUI MINISTRI ECCLESIAE.

XXVI. Similiter & reliqui ministri ecclesiae huius conditioni
 sub iaceant. QUI CLERI DEBEANT CONIUGIBUS SCOPULARI.

XXVII

In nuptiis autem qui ad clerum prouecti sunt praecipimus ut si uoluerint uxores accipiant. sed lectores cantores que tantummodo.

quod episcopi aut presbiteri et diaconi peccantes fideles uerberare non debeant.

XXVIII

Episcopus aut presbyterum aut diaconum percutientem fideles delinquentes aut infideles inique agentes & per huiusmodi uolentem timere dei a officio suo praecipimus quia nusquam nos hoc dominus docuit; Et contrario uero ipse cum percuteretur non repercutiebat. Cum malediceretur non maledicebat.

Cum pateretur non comminabatur. **quod officium pristinum ad maius proceritibus usurpare non debeant.**

XXIX

Siquis episcopus aut presbiterus aut diaconus depositus iuste super ceteris criminibus aut suffuerit ad rectare ministerium dudum sibi commissum.

hic ab ecclesia poenitus abscidatur. **quod non debeant officia ecclesiastica pecuniis obtinere.**

XXX

Siquis episcopus aut presbiterus aut diaconus per pecunias hanc obtinuerit dignitatem. deiciatur & ipse & ordinator eius & a communione modis omnibus abscidatur sicut simon magus a petro.

ut ecclesiae seculari potentia minime perquatur.

XXXI

Siquis episcopus saecularium potestatibus usus ecclesiam per ipsos obtineat. deponatur & segregentur omnes quique illi communicant.

De presbitero qui contemtu episcopi seorsum conuentus congregare temerari.

XXXII

Siquis presbiterus contemnit episcopum suum. seorsum collegit

& altare aliud erexerit nihil habens quod reprehendat
 ep̄m in causa pietatis & iustitiae deponatur quasi princi-
 patus amator existens; Et si enim tyrannus & ceteri clerici
 quicumque tali consentiunt. Luquero segregentur.
 Haec autem post unam & secundam & tertiam ep̄i obsecra-
 tionem fieri conueniat. **QUOD CLERICI IDIANATI
 NON DEBEANT AB ALIIS RECIPERE**

XX
III

Siquis pr̄b̄t aut diaconus ab episcopo suo segregetur. hunc non
 licere ab alio recipi. sed ab ipso. qui eum sequestrauerit.
 nisi forsitan obierit ep̄s ipse qui eum segregasse cognoscitur.
**UT NULLUS EP̄S PR̄B̄T AUT DIACONUS SINE
 COMMENDATIONE SUSCIPIAT EPISTOLAS**

CXX
III

Nullus episcoporum peregrinorum. aut praesbyterorum. aut
 diaconorum sine commendatione suscipiatur epistolis. Et cum
 scripta detulerint discutiantur aduentus. & ista suscipiatur.
 Si praedicatores pietatis extiterint minus necque sunt
 necessaria subministrentur eis. Et ad communionem nullatenus
 admittantur quia per subreptionem multa proueniunt.

DE PRIMATU EPISCOPORUM

CXX
V

Ep̄ gentium singularum scire conuenit quis inter eos primus
 habeatur. Quem uelut caput existament. & nihil amplius praeter
 eius conscientiam gerant. Quam illa sola singuli quae par-
 ticipatae propriae. & illis quae sub eas sunt competunt. sed nec
 ille praeter omnium conscientiam faciat aliquid. Sic enim
 unum animus erit & glorificabitur deus per christum in spiritu sancto.
**QUOD NON LICET EP̄M IN ALIENA
 PROUINCIA CLERICOS ORDINARE.**

XXX.
VI.

Epm non audere extrahere minos proprios ordinationes
facere in ciuitatibus & uillis quae illi iure nullo subiectae sunt.
si uero conuictus fuerit hoc fecisse praeter eorum conscientiam
qui ciuitates ipsas & uillas detinent & ipse deponatur. Et
qui ab illo sunt ordinati. **DE ORDINATIS
EPISCOPIS NEC RECEPTIS.**

XXX.
VII.

Siquis ep̄ non susceperit officium & curam populi sibi com-
missam. hic communione priuetur. quod ad usque consentiat
oboedientiam commodans. Similiter autem & prb̄t. & diae.
si uero perrexerit nec receptus fuerit. non pro sua sententia
sed pro malitia populi. Ipse quidem maneat ep̄. Clerici uero
ciuitatis communione priuentur. Quod eruditores in oboedi-
entia populi non fuerunt. **UT BIS IN ANNO
CONCILIA CELEBARENTUR.**

XXX.
VIII.

Bis in anno episcoporum concilia celebrentur ut inter se
in uicem dogmata pietatis explorent & emergentes
ecclesiasticas contentiones ammoueant. semel quidem
quarta septimana pentecostes. secunda uero duodecimo
die mensis hyberuei id est iuxta romanus. 1111. id est octo.
**UT TANTUM CURAM RERUM
ECCLESIA RUM. EP̄S HABEAT.**

XXX.
VIII.

Omnium negotiorum ecclesiasticorum curam ep̄ habeat.
& ea uel uide contemplante dispensare nec liceat ex his
aliquid omnino contingere aut parentibus propriis quae
di sunt condonare. Quod si pauperes sunt tamquam pauperibus
sub ministris & nec eorum occasione ecclesiae negocia de-
praedentur. **DE DIGNITATE PONTIFICIS**

ET QUOD RERUM SUARUM HABEAT:

XL. Praebyteri & diaconi praeter **POTESTATEM**

epm nihil agere pertentent. Nam dñi populus ipsi commissus est. & pro animabus eorum hic reddaturus est rationem. Sint autem manifeste res proprie epi sitamen habeat proprias & manifeste dominice ut potestatem habeat de propriis. Moriens ep̄s sicut uoluerit & quibus uoluerit derelinquere ne sub occasione ecclesiasticarum rerum. Quae epi esse probantur interdicant. for cassis enim aut uxorem habeat aut filios aut propinquos aut seruos & iustum est hoc apud dñm & homines ut ne ecclesia detrimentum patiatur ignorantia rerum pontificis.

Nec ep̄s uel eius propinqua sub opentu ecclesiae pro scribantur & incautas incidant qui ad eum pertinent. morsque eius iniuris male fame subiciatur. **QD EP̄S**

ECCLESIASTICARUM RERUM PRO DISPENSATIONE PAUPORUM HABEAT POTESTATEM

XLI. Praecipimus ut in potestate sua ep̄s ecclesiae

res habeat. si enim animae hominum praetiosa illi sunt credite. Multo magis oportet eum curam pecuniarum gerere. Itaque potestate eius indigentibus omnia dispensentur. per pr̄bytros. & diaconos cum amore & omni sollicitudine ministrentur. Ex his autem quae indigent ad suas necessitates & ad peregrinorum fratrum usus & ipse percipiat. ut nihil eis possit omnino deesse. Lex enim dñi praecipit ut qui altari deseruiunt de altari pascantur. Quia nec miles stipendii propriis

contrahentes arma sustollit. qđ ep̄s pr̄b̄t aut
 diāc̄ alexator et ebriosus esse n̄ debet.

XLII

Ep̄s aut pr̄b̄t aut diāc̄ aleae atque ebrietati deseruiens
 aut desinat aut certe damnetur. SIMILITER
 CLERICI ET LAICI SI PER MANUSCRIPTA
 IN ALEX COMMUNIONE PRIUENTUR.

XLIII

Sub diāc̄ aut lector aut cantor similia faciens aut desinat
 aut communionem priuetur. similiter etiam laicus

quod ep̄s pr̄b̄t aut diāc̄ non debet
 USURAS ACCIPERE.

XLIV

Ep̄s aut pr̄b̄t aut diāc̄ usuras a debitoribus exigens aut desinat
 aut certe damnetur. qđ n̄ debet ep̄s pr̄b̄t
 aut diāc̄ cum hereticis orare.

XLV

Ep̄s pr̄b̄t & diāc̄ quicum hereticis orauerit tantummodo com
 munionem priuetur. si uero tanquam laicos hortatus eos
 fuerit agere uel orare damnetur. qđ n̄ debent
 HERETICORUM BAPTISMA C̄ PROBARI.

XLVI

Ep̄m aut pr̄b̄m hereticorum suscipientem baptismum damnari
 praecipimus quae enim conuentio xpi ad belial autque pars
 fidelium infideli. qđ ECCLESIAE BAPTISMA TE
 DENUO BAPTIZARI BAPTIZATUS NON DEBEAT
 & INONITABAPTIZATUS DEBEAT BAPTIZARI.

XLVII

Ep̄s aut pr̄b̄t si eum quis secundum ueritatem habuerit baptismum
 denuo baptizauerit. aut si pollutum ab impiis n̄ baptizauerit
 deponatur tanquam deridens crucem & mortem dñi. nec
 sacerdotem a falsis sacerdotibus iure discernens.

LAICŪ PELLONTĒ SUAM CONIUGEM

COMMUNIONE PRIUAN TUR

XL
VIII

Siquis laicus uxorem propriam depellent alteram uel ab alio dimissam duxerit communione priuetur.

QD IN NOMINE SCÆ TRINITATIS

DE BEATI BAPTIZARI

XL
VIII

Siquis ep̄s aut pr̄b̄t iuxta p̄ceptum dñi non baptizauerit in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. Sed in tribus sine in tao prin cipis aut in tribus filiis aut in tribus paraclitis abiciatur.

QD N̄ DEBEAT UNA MERGSIONE IN BAPTISMO QUA
QUASI IN MORTE DÑI PROUENIRE

L

Siquis ep̄s aut pr̄b̄t. N̄. trinam mergsionem unius mysterii celebrat sed semel mergat in baptismo quoddam iudetur in dñi morte. Deponatur. Non enim dixit nobis dñs in morte mea baptizate sed euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. EXPLICIT

CANON APOSTOLORUM

INCIPIT CONSTITUTIO ET FIDES
NICENI CONCL. CUM SUBDITIS
CAPITULISSUIS.

FACIENS EST autem haec synodus apud nicheam bithinie consolatū constantini agusta & licini. XIII. kalendarum iuliarum quiescit apud grecos. XVIII. dies mensis eorum secundum alexandriam. XXXI. ET

placuit ut haec omnia mitterentur ad ep̄m urbis romae siluestro

CREDI MUS in unum dñm patrem omnipotentem. omnium uisibilium nec non & inuisibilium factorem & in unum dñm nr̄m ih̄m xp̄m filium dī. Natum ex patre

Celebratum sub
Siluestro PP.
a. Chri. 336.